

ವಿಚು ಮತ್ತು ಆದಾಯ(ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರಿಗೆ)

ಚೆಳೆ	ದರ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ) (ರೂ.)	ವಿಚು (ರೂ.)	ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (ರೂ.)
ಗೌರಿ ಹೊ	60-90	25,000 -50,000	1,00,000- 1,20,000

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ :

1) ಆಯುಷ್ಕ ಔಷಧಿ ತಯಾರಕರು 2) ರಘುದಾರರು

ಔಷಧಿ ಉಪಯೋಗಗಳು :

ಈ ಸಸ್ಯದ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕವಾಗಿ, ಹಾವು ಅಥವಾ ಜೀಳು ಕಡಿತದ ಜಿಕಿಶ್ವೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಧಿವಾತ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತ್ರಮಾ ಮುಂತಾದವರ್ಗ ಜಿಕಿಶ್ವೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಧಿವಾತ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತ್ರಮಾ ಮುಂತಾದವರ್ಗ ಜಿಕಿಶ್ವೆಗೆ ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಸ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲ್ಜಸಿನ್ ಎಂಬ ಅಲ್ಟಾಲಾಯಿಡ್‌ನನ್ನು ಬಹಳಪ್ಪು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ (ಸಸ್ಯ ಅನುವಂಶೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ) ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ವೀರೆಪ ಸೂಚನೆ :

ಈ ಕರಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕ್ರೋಡಿಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ರ್ಯಾತರು ತಜ್ಜರ್ಬರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಕೊರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಚೆಳೆಯನ್ನು ಏತ್ತ / ಅಂತರ ಚೆಳೆಯಾಗಿ ಚೆಳೆಯುವಂತೆ ತಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಔಷಧಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನಿಕಾರ

ಗೌರಿ ಹೊ

ಫೆಬ್ರವರಿ 2018

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯವರ ಕಳೆಗೆ

4ನೇ ಮಹಡಿ, ವನವಿಕಾಸ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ,

18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೇ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560003.

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : 080-23464089/23466431

ಇ-ಮೇಲ್ : ceokampa@gmail.com

ಗೌರಿ ಹೂ (ಅಕ್ಷಾ ತಂಗಿ ಬಳಿ)

ಪ್ರೇಚಣಿಕ ಹೆಸರು	: ಗ್ಲೊರಿಯೋಸ ಸುಪ್ರಬಾ (Gloriosa superba)
ಹುಟುಂಬ	: ಕಾಲೀಕೆಸಿಯೆ (Colchicaceae)
ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಗ	: ಗಡ್ಡ
ವಾರ್ಷಿಕ ಹೆಸರು	: ಅಗ್ನಿಶಿ

ಪರಿಚಯ:

ಈ ಸಸ್ಯವು ಒಮ್ಮಾಣಿಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು 3.5 ರಿಂದ 6 ಮೀ ವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದ್ದು, ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರುಗಳು:

ಸಂಸ್ಕೃತ	: ಲಂಗಾಲಿ, ಅಗ್ನಿಶಿ
ಹಿಂದಿ	: ಕಲಿ ಹಾರಿ, ಲಂಗುಲಿ
ತಮಿಳು	: ಕಲಪ್ಪೇಕ್ಕಿಲಂಕು, ನಭಿಕ್ಕೋಡಿ
ತಲುಪು	: ಅಧಿನಭಿ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್	: ಗ್ಲೊರಿ ಲಿಲಿ

ಉಗಮ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ:

ಗೌರಿ ಹೂ ಅನ್ನ ಆಸ್ಟ್ರೋಲಿಯ, ಆಫ್ರಿಕ, ಜ್ಯೇನ, ಅಮೇರಿಕ, ಯೂರೋಪ್ ಮುಂತಾದ ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮಶೀಲೋಷ್ಣವಲಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗೌರಿ ಹೂ ಏಷಿಯಾದ ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಉತ್ತರ ಮೊದಲ ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅನ್ನಾಂ, ದಕ್ಷಾಗಂಧಿ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯವರೆಗೆ ವರಡಿದೆ. ಮಡಗಾಸ್ಕರ್, ಶ್ರೀಲಂಕ, ಇಂಡೋಚೈನ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟಪಕ್ಕದ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತ್ತಾರೆ. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಬೆಳಗಾದಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ, ಕೊಡಗು, ಕೋಲಾರ, ಮೈಸೂರು, ತುಮಕೂರು, ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲಾಗಳಲ್ಲಿ ವರಡಿದೆ.

ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು:

ಮಣ್ಣು

ಈ ಸಸ್ಯವು ನೀರು ಬೀದು ಹೇಗೆನುವ ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಜಿಗುಟು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ರಸಸಾರ 6 ರಿಂದ 7 ಇರುವುದು ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ.

ಹಾಗೂ

ಗೌರಿ ಹೂ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ತೇವಭರಿತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ರಿಂದ 400 ಸೆ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ದಿನದ ತಾಪಮಾನ 15 ರಿಂದ 20 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿ 10 ರಿಂದ 15 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಇರುವುದು ಬೆಳೆಯುದು. ನಿರಂತರವಾದ ವೋಡಕವಿದ ವಾತಾವರಣ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟಿರುವುದು.

ಬೇಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು:

1. ಗಡ್ಡೆಗಳು	-	1 ಟನ್ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ
2. ಕೊಟ್ಟಿಗೊಬ್ಬಿರ	-	4 ಟನ್ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ
3. ಎರೆಮುಳು ಗೊಬ್ಬಿರ	-	25 ಕೆ.ಎ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ

ಭಾಂಬಿ ಸಿಧ್ಯತೆ - ಭಾಂಬಿಯನ್ನು 2-3 ಬಾರಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಹೆಂಟೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಸಿಧ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಯ ಉಳುಮೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚೇಗೆ 10 ಟನ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೊಬ್ಬಿರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಮಾಡುವಿಕೆ :-

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಸ್ಯಗಳು ಹೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದ ಸವಂಹುದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೂ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ಸಮಪ್ರಮಾಣ ಗಡ್ಡೆಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಡ್ಡೆಯೂ ಕನಿಷ್ಠ 50 ರಿಂದ 60 ಗ್ರಾಂ ತೂಕವಿರಬೇಕು.

ಮೇ-ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಈ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಜಿಗುರೊಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜುಲೈ ಅಥವಾ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 60 ಸೆ.ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ 45 ಸೆ.ಮೀ. ಅಂತರವಿರುವ 6 ರಿಂದ 8 ಸೆ.ಮೀ. ಅಳಿದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಗಂಜಲಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು.

ನೀರಾವರಿ

ಗಡ್ಡೆಗಳು ಜಿಗುರೊಡೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 4 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೀರುಣಿಸಬೇಕು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಅತಿಯಾಗಿ ನೀರುಣಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿ ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಒಣಿ ಉದುರಿಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಕಳೆ ನಿರವಹಣೆ

ಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಳಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 4 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು, ಕಳೆತೆಗೆಯುವುತ್ತಿರುವ ಜಿಗುರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಾನಿಯಾಗಿದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೀಟಗಳು :

1. ಲಿಲಿ ಕಂಬಳಿಮುಳು	1. ಎಲೆ ಸೊರಗುವರೋಗ
2. ಹಿಂದಿ ಕಂಬಳಿಮುಳು:	2. ಗಡ್ಡೆ ಕೊಳೆ ರೋಗ
ಮೇಲ್ಮೂಂಡ ಕೀಟ ಹಾಗೂ ರೋಗಗಳ ನಿರವಹಣೆಗೆ 5-10 ಮಿ. ಲೀ.	ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ 15 ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಸಿಮಂಪಡಿಸಬೇಕು. 150-250 ಮಿ. ಗ್ರಾ. ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲು ಹಾಕಬೇಕು.

ರೋಗಗಳು :

ಕೊಯ್ಯ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ :

ಈ ಸಸ್ಯವು 6 ತಿಂಗಳ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗಡ್ಡೆಗಳು ಗಾಢ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ತಿಳಿಹಸಿರಿಗೆ ತಿರುಗುವಾಗ ಕೊಯ್ಯ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಂತರ 10 ರಿಂದ 15 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡುಗಳನ್ನು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಿಗಿಸಬೇಕು.

ಈ ಸಸ್ಯವು ಹಣ್ಣಿಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡು ಒಡೆದು ಒಡೆದು ಗಾಢಕೆಸರಿ ಬಣ್ಣದ ಬೀಜಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ ಅವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ವಾರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಿಗಿಸಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರವಹಣೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇಗೆ 200 ರಿಂದ 250 ಕೆ.ಎ. ಬೀಜಗಳನ್ನು 150 ರಿಂದ 180 ಕೆ.ಎ. ಬೀಜದ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.